

Kunnskapsdepartementet
8119 Dep
0032 Oslo

Deres ref.: 15/162

Vår ref.: 207.01/ØBE

Dato: 09.02.15

Høring – rapport om finansiering av universiteter og høyskoler

Utvalget har etter Akademikernes mening levert et godt forslag til finansieringssystem, som tydelig signaliserer at målet er høyere kvalitet innen både forskning og utdanning. Akademikerne ser utvalgets arbeid i sammenheng med den varslede strukturmeldingen, og vil på generelt grunnlag poengtere at vi er positive til tiltak for å styrke fagmiljøene på institusjonene, også prosesser av strukturell karakter. Skal Norge nå målet om fagmiljøer og institusjoner i verdensklasse må ressursene konsentreres, og institusjonene må spisse sin profil.

Opprettholder basisfinansieringen

Utvalget legger vekt på at institusjonene skal ha stor faglig autonomi, og opprettholder basisdelen av finansieringen omtrent på dagens nivå. Akademikerne er enig i dette retningsvalget, fordi vi mener hver institusjon kjenner sin situasjon og har best forutsetninger for å gjøre strategiske prioriteringer i bruk av sine tildelte midler. Vi har i tidligere innspill gitt uttrykk for at Akademikerne mener institusjonenes basisfinansiering bør økes ytterligere, men på vilkår av at institusjonene spisser sin profil. Det innebærer også å nedprioritere fagområder.

Avtaler/kontrakter

Videre vil vi trekke frem forslaget om utviklingsavtaler, hvor fem prosent av grunnbevilgningen knyttes til utviklingsavtaler. Finansieringen avhenger av at institusjonene når mål om kvalitet, samspill med samfunns- og næringslivet og utvikling av institusjonens profil. Akademikerne er blant dem som har foreslått utviklingsavtaler i vårt innspill til utvalget, og støtter utvalget i at slike avtaler er et godt virkemiddel. Akademikerne vil også støtte høyere finansieringsandel enn 5 prosent av grunnbevilgningen basert på forpliktende utviklingsavtaler.

Norge har åpenbare utfordringer med mange sårbare fagmiljø, lite gjennombruddsforskning og få miljø i verdensklasse. Det er viktig å fremme virkemidler for å øke samarbeid med næringslivet. At institusjonene, i samarbeid med departementet utarbeider konkrete mål mener vi er et kvalitetsfremmende tiltak som vil føre oss nærmere målet om fagmiljø i verdensklasse.

Næringslivets FOU-andel

Utvalget tar innover seg de store utfordringene Norge har med tanke på samarbeid mellom næringslivet og høyere utdanningsinstitusjoner. Skal vi nå forskningsmålet om tre prosent av BNP er Norge avhengige av å engasjere næringslivet. Utviklingsavtaler er allerede nevnt, utvalget foreslår også flere virkemidler for å stimulere næringslivets FOU-andel. Å styrke skattefunn og BIA er gode forslag. Forslaget om å skille ut den delen av SkatteFUNN som dreier seg om samarbeid mellom næringsliv og FoU-institusjoner (UH/institutt), og gjøre om denne delen fra en fradragsordning til en ramkestyrt tilskuddordning på utgiftssiden på statsbudsjettet mener vi er godt. Incentiver for å bringe næringslivet på banen er høyst nødvendig. Vi vil også trekke frem at tett kontakt mellom høyere utdanningsinstitusjon og samfunns- og næringslivet er viktig for studentens tilknytning til arbeidslivet både under og etter studiene.

Akademikerne
Fridtjof Nansens plass 6, 0160 Oslo

+47 95 30 90 90

www.akademikerne.no

post@akademikerne.no

Internasjonale arenaer

Akademikerne støtter utvalget i at det er behov for et forutsigbart insentiv som premierer deltakelse i europeiske programmer. Utvalget mener at det er viktig å stimulere institusjonene til å prioritere internasjonalt samarbeid og internasjonale nettverk med utveksling av både studenter og ansatte. Akademikerne støtter det synet.

Utvalget trekker fram Horisont 2020 og særlig ERC som norske institusjoners viktigste konkurransearena, og Akademikerne er enig i det. Vi mener utvalgets forslag til finansieringssystem inneholder gode incentiver for å fremme vår deltakelse på internasjonale arenaer, og mener som utvalget at Norge har et stort potensiale for bedre benyttelse av satsningen vår på Horisont 2020. Utvalgets forslag om å belønne ansattmobilitet blant yngre forskere er et godt tiltak.

Forslagene fra utvalget om å vektlegge nivå 2 publisering høyere, samt en prøveordning med en sentral pott for premiering av publisering i særlig anerkjente kanaler, er gode grep, som vil insentivere fremragende forskning.

Utvalget foreslår å styrke sentermodellen (SFF, SFU, SFI, SFFU). Akademikerne mener dette er nødvendig for å skape enda flere suksesshistorier.

Gradsgjennomføring

Utfordringene knyttet til gjennomstrømning er velkjente, og vi mener utvalgets forslag om belønning av gradsgjennomføring både til institusjon og student er et godt forslag. Vi vil trekke frem hvor viktig det er at kravene til gjennomføring av kurs og grad er høye, både til student og institusjon. Akademikerne mener det er behov for å innføre sensurordningen man hadde før kvalitetsreformen, hvor det var krav om minst to sensorer ved sensurering av den enkelte students eksamen, hvorav en ekstern. Utvalget viser til forskning hvor SØF har avdekket tydelige forskjeller i bruk av karakterskalaen. Dette er negativt både for student og framtidig arbeidsgiver. Det er viktig at kvalifikasjonene studenten har er kvalitetssikret.

Akademikerne vil legge til at det i studier som er omfattet av skikkethetsforskriften kan være et poeng at studenten ikke fullfører sine påbegynte studier. Om institusjonen skal belønnes for gradsgjennomføring vil det innebære at institusjonen straffes for at studenten som ikke bør fullføre graden heller ikke gjør det. En løsning er at studier som omfattes av skikkethetsforskriften får en mer differensiert finansiering, der det tas høyde for at en viss prosentandel av studentene ikke kommer til å slutføre studiene.

Med vennlig hilsen
Akademikerne

Øyvind Berdal
Rådgiver